

Vrednovanje učenika, nastavnika i škola

Radni materijal 15: Uključivanje raznih interesnih grupa u vrednovanje obrazovanja za demokratiju i ljudska prava u školama

Kada škola odluči da sprovede samovrednovanje, neophodna je dobra organizacija. U idealnom slučaju trebalo bi da postoji jedna osoba odgovorna za upravljanje i nadgledanje cijelog procesa. U mnogim slučajevima ta uloga pripada školskom direktoru ili nekoj drugoj osobi kojoj je jasno namijenjen taj zadatak. Odgovorna osoba mora biti svjesna da usmjeravanje tog procesa zahtijeva visok nivo saradnje i podrške, više nego čvrsto i odlučno vodstvo. Kao što je istaknuto u smjernicama za samovrednovanje škola (Radni materijal 14), proces samovrednovanja ne bi smjeli da otežavaju nastavnici ili učenici u svrhu iskazivanja moći ili kontrole.

Stoga treba primijeniti pristup kojeg odlikuje spremnost na učestvovanje i saradnju (Savjet Evrope, *Demokratsko upravljanje školama*, 2005., str. 74).

Sljedeće preporuke rezimiraju najbitnije činjenice kod uključivanja raznih interesnih grupa.

Uspostavljanje evaluacijskog tima

Evaluacijski tim sačinjava sedam do devet osoba. Može uključivati školskog direktora, jednog ili dva nastavnika, jednog ili dva predstavnika učenika, školskog savjetnika (u nekim zemljama to je pedagog ili školski psiholog), jednog roditelja, jednog predstavnika lokalne zajednice (ili predstavnika NVO-a) i jednog predstavnika iz istraživačko-naučnog instituta ili ustanove za obuku nastavnika.

Zadaci evaluacijskog tima su sljedeći (ibid., str. 75):

- pripremiti evaluacijske instrumente;
- omogućiti obuku školskog osoblja za evaluacijske tehnike i upotrebu evaluacijskih instrumenata u obrazovanju za demokratiju i ljudska prava;
- pružati informacije i savjete evaluatorima i interesnim grupama tokom cijelog procesa;
- pratiti implementaciju evaluacijskih instrumenata;
- analizirati i interpretirati rezultate u saradnji i dogovoru sa širokim rasponom interesnih grupa i vanjskih stručnjaka;
- pripremiti različite oblike izvještaja za različite interesne grupe;
- primati i analizirati komentare i prijedloge interesnih grupa nakon njihove revizije izvještaja.

Važna napomena: načelno, mišljenja različitih interesnih grupa treba da se traže i upoređuju (na primjer, pomoću uporednih upitnika). U ovom kontekstu presudni su stavovi učenika imajući u vidu proces sticanja kompetencija kroz obrazovanje za demokratiju i ljudska prava kao što su samopromišljanje, kritičko razmišljanje, odgovornost za napredak i promjenu (ibid., str. 77). Evaluacijski tim mora posebno uzeti u obzir fenomen „politički korektnih” odgovora učenika u kontekstu nastavnog procesa i škole. To se u određenoj mjeri može umanjiti jasnim definisanjem korištenih metoda (intervjui vršnjaka, vrlo otvoreni upitnici, anonimnost, povjerljivost, itd.).